

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 465

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

24 maig de 1930

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 17605

La regió catalana

Aprofitant una esclatxa que el Sr. Calvo Sotelo va deixar en el seu famós Estatut Provincial — esclatxa que ve a constituir una mena d'excepció dins la defensa de la unitat Província feta fervorosament i lluitant amb tota mena de dificultats històriques i doctrinals — el President actual de la Diputació de Barcelona, que tot Catalunya ha volgut consagrar espiritualment com el President de la nostra terra, ha llençat una crida als altres Presidents de Diputacions catalanes per aprofitar la facultat que aquell Estatut deixa per a constituir l'organisme "Regió".

Les Diputacions han recollit generosament i amb entusiasme la iniciativa; i tot d'una es procedirà a nomenar una Comissió de les quatre Diputacions per a redactar l'Estatut de la futura Regió, unitat ampla, de Catalunya sencera, unitat davant la qual poden desaparèixer les Diputacions i fins comptar amb un sol Governador civil i Subgovernadors en les altres províncies.

Cal fer constar, de primer antuvi, que l'actitud del Sr. Maluquer comporta dues afirmacions de caràcter transcendental: primera, la d'afirmar que no hem pas de lluitar en pro de l'antiga Mancomunitat perquè aquesta era una fórmula de transició que avui no pot ésser acceptada per Catalunya; i segona, que l'Estatut Provincial pot oferir prou consistència per a recolzar-hi un organisme tan fort i voluminós com la Regió catalana.

En la primera afirmació sembla que coincideixen tots els partits polítics catalans. Realment la Mancomunitat era quelcom híbrid, quelcom prim, que no podem acceptar ara. Un cop romput aquell organisme i posats altre cop a treballar per a substituir-lo, cal pensar en quelcom més sòlid, més efectiu, més seriós que no era aquell assaig, gloriós, però feble i mesquí.

La segona afirmació ha merescut ja una major discussió i generat parers més diversos. L'Estatut Provincial és obra de la Dictadura; i, per aquesta sola raó, resistirà les onades de la política posterior. a aquella? Ofereix, per tant, prou garantia per a recolzar-hi la Regió un Estatut que havia d'ésser fet per les Corts i no ho fou? Té així prou resistència jurídica i d'opinió per a una labor semblant?

Són certs tots els defectes que deriven de les preguntes anteriors. Però també és certa altra cosa, ço és, que la manca de consistència jurídica de l'Estatut pot ésser convalidada aprovant-se per les Corts que vinguin l'Estatut que es formi de la Regió; i, en aquest cas, resta subsanat el defecte original de l'Estatut pel que fa referència a la Regió.

I si al costat d'això tenim en compte que l'Estatut no ha fet sinó recollir gran part de tot allò que en comissions extra-parlamentàries i projectes de llei venia essent sancionat per molts, per tots. els partits polítics d'altres èpoques, potser sí que l'Estatut, fonamentalment, almenys en el que diu referència a la unitat Regió, pot comptar amb un estat d'opinió favorable que vingui a ésser l'ajut polític de la futura Regió de Catalunya.

A més a més, no val la pena de provar-ho i així aprofitar moments que hom creu favorables dins el corrent polític de l'hora actual? No val la pena de saber fins on arriben les possibilitats que per molts s'atribueixen a l'hora present en política general? O és que encara no estem prou desenganyats de la fórmula del "tot o res" que s'ha traït constantment en el segon?

Cadascú treballi amb fe i pensant que el moment present està carregat de possibilitats, però també de responsabilitats per a tots els dirigents de partits que lluiten per la causa de Catalunya.

Anti-Hollywood

"No hi ha alcohol al Nordamèrica, i la pel·lícula forta i sensual pretén en certa manera substituir-lo." No és de cap moralista aquesta crítica severa, sinó d'un cineasta de Hollywood (1). "Els productors només s'ocupen de donar gust a les passions populars i això pot portar el poble nordamericà, que tot sencer va al cinema, a una perillosa relaxació." El mateix jutge acusa "la cinta de Hollywood, la cinta popular, de tema banal, a base d'una Clara Bow o d'una Alice Terry" sense roba ni vergonya "i que transforma fins a degenerar-la, una actriu com Greta Garbo, la qual es refia ja més de les nuditats que ha de mostrar, que del seu talent interpretador". "Estats Units enfora — segueix el crític dient — la pel·lícula nordamericana va escampant aquesta mateixa banalitat, va infiltrant a les joventuts aquest mateix esperit de què tot és jazz, diversions, alcohol i poca roba."

Els heretges mateixos, en moments lúcids o cansats, confessen la malícia i el fàstig de la seva pròpia heretgia. Així canten a estones la veritat els amics del cinema, i així es pot escoltar com se sinceren els còmplices d'aquesta conspiració formidable, tentacular, multipoderosa, contra la civilització i la moral, organitzada amb fantàstics recursos financers des d'un recó de Califòrnia. La improvisada vila de Hollywood, Babilònia de ciment i tela pintada, oficina dels milionaris reis del cinema, i amics de la mina, cort de les reines i princeses de la concupiscència mundial, com aquella Greta Garbo de qui parlàvem, i que una biografia anomena *la Esposa del Dólar*, i les altres heroïnes populars que, vistes de dins i de fora per milions d'ulls humans cada nit per tota la terra habitada, poden pròpiament anomenar-se *les esposes de tothom*.

"Hollywood, país de fauna, devés el qual s'adrecen els desigs i els anhels de muniers enlluernades amb el miratge de fabulosos guanys, d'una celebritat sobtada i d'una vida fastuosa." Frase d'Arnaldo Fracaroli al llibre *Hollywood, paese d'avventura*, segons un comentarista català (2), que veu condensada en aquest títol "tota la mentalitat d'una raça jove i ardida, lliurada al lucre, a l'esport i al plaer" (jo subratllo). Però el seny del lector trenca l'encís, i "un cop tancat el llibre ço que hom recorda més és la munió dels comparses, dels extra, de l'atmosfera (3). Es el revers de la medalla, l'ombra al costat de la llum. Què és aquesta multitud heterogènia i mundial? *Papallones enlluernades* que s'aboquen, enderiades, cap a la claror, dutes per la febre del guany, la pruija de la glòria... I què la mou?... *Business* (el negoci) al capdavant, com totes les coses de Nordamèrica..."

D'aquest *Business* xuclador, vet aquí les xifres capitals. El vuitanta cinc per cent de les pel·lícules projectades al món sencer són films americans, pels quals es realitza l'imperi de Hollywood damunt del món. El capital esmerçat en la indústria cinematogràfica universal és de 3.000.000.000 (tres mil milions) de dòlars. Més de la meitat d'aquesta xifra pertany als Estats Units. La indústria del cinema és la tercera en ordre d'importància, als Estats Units: ve immediatament després de les conserves i dels automòbils (4). Per intuïció parlàvem de la caixa de Judas,

en la protesta primera contra el *Rei de Reis*, "cinta comercial" segons un altre cineasta, G. Charensol, testifica (5), i en la qual Jesús era venut altra vegada pel Negociant als pecadors. Recents investigacions ens descobreixen el nas i les ungles semites en els *business* de Hollywood. "El dia que un historiador es proposi fixar els orígens, assenyalarà al començ del cinema americà la bigarrada "troupe" del jueu Lasky i l'enorme desenvolupament de la indústria muntada per aquest senyor" (6). Jessé L. Lasky és el primer vice-president de la Paramount (hom recorda la raó social *in extenso*: "Paramount Famous Players Lasky Corporation") i no són infreqüents noms jueus com *Samuel, Marcus, Adolph*, i cognoms com *Mayer* en l'estat major d'importants i populars empreses productores. No es poden menysprear aquests indicis, així com no s'ha pas considerat menyspreable el fet que fossin jueus alguns dels grans *modistos* de París, creadors responsables de les modes femenines d'Occident.

Sigui el que sigui, aquesta ciutat improvisada escandalitza el món, i aquest escàndol funciona com una gran indústria. El seu origen són les pel·lícules del West, i la llum de Hollywood, trobada bona per a filmar els lladres de les praderes, ha estat excel·lent per a filmar els bandits de per tot arreu. Gent tarada, aventurers de tot el món fan cap al xuclador. Noies neurastèniques i al·lucinades hi volen a milers. S'hi ha muntat escenaris que reproduïxen els cataus i avenços d'orgia i mala vida més tristament cèlebres del món. Un directiu hi va reconstruir tot Montecarlo. Els cabarets de Chicago i Nova York, i Viena, el Moulin Rouge i els amagatalls dels apatxes de Montmartre, hi són copiats amb cura, i un digne personal els empena i dona *atmosfera*, com allà diuen. Aquest alluvió forma un *cocktail de races*, diu Meunier Surcouf, i quant a l'home del país, l'americà de Hollywood, "uneix a la seva psicologia rudimentària un puritanisme i una hipocresia, millor dit una murrieria, que li vénen evidentment de les importacions de les races refinades, que no li han aportat més que el costat lleig de la medalla" (7).

La instructiva obra d'aquest testimoni francès que no fa sinó recalcar el d'altres anteriors, com Ferri-Pisani (8), permet reduir l'accidentada i falsa vida que es fa a Hollywood a una trilogia: immoralitat, misèria i revòlver. Les relacions entre homes i dones són un capítol que malgrat l'escabrós valdrà la pena d'esguardar un dia, per a començar, i acabar, de comprendre la *moralitat* de les pel·lícules nordamericanes,

(1) Article de Germán Garcés a *Cinelandia y Films*, revista espanyola publicada a Hollywood, núm. d'octubre 1928.

(2) *Hollywood*, article d'Alfons Maseras, a *La Veu de Catalunya*, 27 febrer 1929.

(3) *Extras* són els individus que es contracten a jornal per a fer papiers de comparsa o bé ço que en diuen allí una *atmosfera* (de carrer, de ball, de casino, etc.) en argot de cinema.

(4) Léon Moussinac, *Panoramique du Cinéma*, París, 1929.

(5) G. Charensol, *Panorama du Cinéma*, París, 1930, p. 85.

(6) *Mirador*, 11 juliol 1929.

(7) C. Meunier-Surcouf, *Hollywood au ralenti*, Alcan, París, 1929.

(8) *Plon Nourrit*, París.

que molts tenen per sanitoses i optimistes. N'hi ha prou avui amb advertir que el matrimoni allí no és ni la institució que els catòlics veneren, ni tan sols la convenció laica i soluble que a França, per exemple, país de divorci, entenen els radicals. És una simple fórmula, exigida per un puritanisme hipòcrita per a cobrir els llibertinatges. L'austeritat quàkera és a combinatòria amb les més estripades disbauxes. I això és l'atmosfera de la capital del cine americà. Tots recordeu aquells escrúpols del *Ben-Hur* on, per respecte religiós, no es gosava projectar el rostre i la figura de Jesucrist, però que de cap a cap era una exhibició de nuditats femenines i masculines. Aquest mateix farisaisme és el que, entre altres mesures vigents, imposa en certs Estats la distància collateral en centímetres que pel carrer han de guardar l'home i la dona que van junts, i això per a la custòdia d'una moral que consent i fomenta les *bathing girls* de Mack Sennet i de Harold Lloyd, el *flirt* i el *kiss* sensual de les pel·lícules que han corromput la humanitat. Allí, en país oficialment prohibicionista, és on se dona l'horríid espectacle habitual de les dones i les noies embriagues, amb les lògiques conseqüències de la beguda, i el més sinistre encara, de les noies amb revòlver, essent per moltes l'arma un estri indispensable de la seva ben trista "independència" personal.

L'allau d'aventurers, i els costums dissipats, la multitud d'illusionats i especialment d'illusionades, fan un desequilibri tràgic en la població; una massa enorme fluctuant cerca un treball que rarament es troba. "Havent-hi 100.000 (cent mil) postulants, diu Meunier Surcouf, per 1.000 llocs a pendre, és fàcil conèixer la misèria que regna a Hollywood" (9). Misèria que és més gran en quant es considera que les mateixes *stars* o estrelles, s'arruïnen també, no obstant els fabulosos guanys, per les fabuloses despeses d'un viure sense fre ni ideal. Són encara més greus les xifres d'un altre cineasta, publicades a Barcelona: "De l'incomptable número de noies que arriben a Hollywood atretes per l'afany d'ésser artistes cinematogràfiques, només una per cada deu obté paper secundari (*extra*, o sigui comparsa), amb treball només que una setmana cada tres mesos, i d'aquestes *extras*, tan sols una per cada deu mil arriba a ésser estrella. De manera que per cada cent mil noies que van a Hollywood solament una arriba a satisfer aquesta aspiració. Malgrat això, cada dia n'hi van més. El nombre de desenganyades és espaventós" (10).

Aquesta és la ciutat santa del cinematògraf, del *déu d'avui* (11). D'aquesta divinitat lúbrica i sagnant, els flamins i les sacerdotesses són els *asos* i les *estrelles* victoriosos — efímera, fugaç victòria — entre els cent mil fascinats i famèlics concurrents. Els ritus són la voluptat i la crueltat, i tan fortament lliguen, que els qui estreben per fugir d'aquell jou, s'ajupen a aquesta servitud. L'eficàcia d'aquest culte és l'enflascament universal per l'actor o l'actriu, basant-se tot el negoci i tot el truc del cinema americà en l'exhibició i popularitat dels ídols" de la pantalla, tota la gràcia dels quals consisteix en ço que en diuen les "condicions fotogèniques", o sigui, parlant en plata, la simpatia o atractiu físic, i no importa al públic el que fan, el que l'interessa és veure'ls. Ja s'entén, interessa ella al públic masculí, i ell al femení, i aquesta flasqueria mundial assegura l'èxit financer; per això aquest culte personal és fomentat amb tants altres ressorts accessoris: postals, retrats, revistes, etc.

L'excitació és avivada amb els més cíncics incentius. El número de *Cinelandia*, que tinc a les mans (octubre 1928) publica una llista de "marits" desitjables, donant pes, estatura, color, gustos i vida privada dels *asos* masculins de Hollywood dedicat a les lectores. Reben ells i elles, millenars de lletres, i també els editors de les revistes professionals. Vergonya fa llegir, sobretot, les signades per dones. Un *nen de vuit anys* escriu a Lilian Gish, i la seva mare li aguant la mà (12). Una mare ofereix a Suzanne Bianchetti perquè el faci sortir en pel·lícula un *seu noi*et epilèptic, "perquè seria, quan tindria una crisi, realment extraordinari" (13). És tot un concurs d'aberracions. A la mort de Rudolf Valentino a Nova York, l'any 1926, més de tres cents policies foren mobilitzats per a contenir la multitud febril de dones neurastèniques adalerades per veure el cadàver. Hi hagueren accidents, desmaïes, ferits, nois trepitjats; "es traspassaren els límits de la decència", diu un cronista. Tot el món segueix al dia les unions, desunions i aproximacions d'actors i actrius, al través dels periòdics especials i de les fulles cinematogràfiques dels rotatius. La idolatria personal arriba a l'extrem de guardar (parodiant la relíquia sagrada del *Domine, quo vadis?* a Sant Sebastià de Roma) les empremtes dels peus de Douglas Fairbanks i de Mary Pickford a una llosa de marbre a l'entrada del "Chinese Theatre" de Hollywood (14).

Voluptat i crueltat. Els antics cultes d'Astarté i Baal es perllonguen en la pel·lícula americana. Tot l'infernàl poder eròtic del cinematògraf era palesament confessat en un article de *Mirador* (15), testimoni de la perversitat calculada, de l'abominable suggestió de les dones de cinema damunt l'espectador, eficàcia que té *valor comercial* com denunciava el mateix cineasta de Hollywood citat al capdamunt d'aquest article. Són recursos d'aquesta tèrbola inducció els tipus i figures de la femella de cinema: les *bathing girls*, exhibidores de mallots, la sinistra silueta de la *vamp*, la *flappers* descarada. L'altra deïtat és la de l'odi barbre i la fredor de botxí. És Plutó i Cacus un d'aquells horribles déus xinesos de la mort. És la salvatge afició a les escenes llargues, complicades, insistent, inversemblants sovint, d'assassinats, robaris i suïcidis. És el gust de la catàstrofe, del *producteur* Griffith, i el seu sadisme en les tortures que es complau a infligir a les seves intèrprets, expressament triades febles i manyagues (16). És l'horrible repulsió d'un Eric von Stroheim, austríac refugiat a Cinelàndia, les produccions del qual ultrapassen en realisme infernal ço que la ment humana més degradada pugui concebre (17). És la cinta *Underworld* "que va iniciar l'allau de pel·lícules de lladres del baix món, imitada de seguida a tots els tallers de Hollywood" (18)... És tot el *Far West* i tot l'*Infernum* de films criminalistes...

(9) Meunier-Surcouf, *op. cit.*, p. 68.

(10) Josep Vidal Gomis, article *Cinèries* a l'àlbum *Barcelona de l'Atracció de Forasters*, 1928.

(11) Jean Arroy et Jean Charles Reynaud, *Attention! On tourne!* Tallandier, París, 1929, p. 3.

(12) i (13) J. Arroy et J. Ch. Reynaud, *op. cit.*, p. 48.

(14) C. Meunier-Surcouf, *Hollywood au ralenti*, p. 28.

(15) *Erotisme i cinematografia* a *Mirador*, 12 setem. 1929.

(16) G. Charensol, *op. cit.*, p. 82.

(17) J. Arroy et J. Ch. Reynaud, *op. cit.*, p. 34, etc.

(18) *Cinelandia y Films*, núm. citat, p. 19. D'aquesta pel·lícula típica *Underworld* en tornaren a parlar en articles següents.

Es va pronosticar que la invenció del cinema sonor seria, amb la divisió de llengües, la Babel que disgregaria per fi el monopoli invencible de la pel·lícula americana. Però res d'això no ha succeït. S'ha descobert un nou truc immoral, i la revisteta sonora, aquesta nova meravella tècnica, consagrada fins ara exclusivament a honor i glòria del Diable, és un nou dogal de l'imperi universal del Dòlar sobre els esperits. Hollywood diverteix el món. Milions i cents milions de bona moneda, que prou serien per a resoldre tants problemes socials, passen als financers dels films. La Babel dels roleus de pel·lícula és mestressa de les imatges del món, i amb les seves *Follies* i *Me-*

lodies ven i fa circular la seva pròpia moral. Tot el món li és tributari, i el món s'hi educa.

Per centúries, en temps de dignitat política i glòria civil de Catalunya, moltes ciutats de la nostra terra tenien a senyal de llibertat portar l'escut i tenir les lleis del cap i casal, i dir-se com a títol d'honor *Carrers de Barcelona*. Avui dia, en matèria de diversió i de cultura, les ciutats millors del món, i no poques entitats que podrien estar-ne exemptes, sembla que s'honorin estant unides en comunitat d'interessos amb el cap i casal de la corrupció americana. Aspirin al títol de *Clavegueres de Hollywood*.

R. RUCABADO

Revista de Revistes

Stimmen der Zeit. Monatschrift. Freiburg. Març 1930. EL PROGRÉS EN EL DOGMA. Estanislau Borowski, S. J.

Les tradicions dogmàtiques, com que abracen tot el conjunt de veritats revelades, són, segons la doctrina catòlica, denitívament fermes i inalterables. En elles, doncs, es té d'excloure una mena de progrés que signifiqui canvi de significació, essent com són veritats d'una tal naturalesa que en elles s'amaga l'Ésser Infinit.

En aquestes tradicions dogmàtiques es pressuposa llur revelació per una saviesa infalible.

No obstant un cert progrés és també possible en aquest ordre per la més clara manifestació d'algunes obscuritats per algun nou coneixement d'alguna particularitat abans amagada o per noves definicions dogmàtiques. Tingui's per ben entès que aquest darrer progrés és exclusivament assenyalat per les ensenyances de l'Església.

Les oracions, la vida litúrgica i la ciència teològica ja ens preparen aquest progrés o per medi d'una interpretació d'un canó definit que havia quedat obscur o per medi de descobriments històrics o per una major llum especulativa damunt les fórmules tradicionals.

En la intimitat d'aquest procés vital dogmàtic, per a defugir un malentès molt comú, cal distingir el desplegament immanent del tresor de la fe, les lleis del qual fins ara no ens són conegudes, de la successió dels fets històrics que amb llur colpidor realisme posen les condicions que provoquen la manifestació d'un dogma abans amagat.

Així, com ens ensenya la història, tenim que les declaracions dogmàtiques vénen determinades quasi sempre per les erupcions herètiques o per altres perills interns de l'Església. Les definicions dogmàtiques constitueixen el desplegament del Catolicisme. Mirant llur fons, elles són nous coneixements derivats de la revelació divina del Nou Testament o de la predicació apostòlica: elles constitueixen un progrés de gran valor. És, però, de témer alguna desviació de concepte en el seu contingut? No; aquí no s'ha de tenir cap angúnia racional davant aquest nou coneixement i aquesta nova veritat, posat que en la definició dogmàtica, segons la doctrina catòlica, Déu mateix és el transmissor de la veritat. Certes dificultats que en algunes ocasions es trobaran, seran sot-

meses a una explicació oficial. Vacil·lacions aquestes que no destorben la vida interior admirablement fructífera de l'Església. A ulls dels catòlics que pensen lògicament, els heterodoxes són en certa manera els que provoquen la manifestació del dogma i per això se'ls té de tenir la deguda consideració per raons de caritat i de justícia.

I encara hi ha més. Sabem que Jesucrist, coses molt importants, com ara el secret de la seva passió, no les va revelar als seus apòstols de bell principi, sinó després de colpidors preparatius espirituals. Una revelació prematura hauria estat perillosa o perjudicial. I ara, quan les declaracions dogmàtiques són confiades als homes, aquests es poden equivocar no en el contingut de la definició, perquè tenen assegurada la protecció divina, però sí en l'oportunitat de l'època i de manera que es pot imaginar el cas que una proposició dogmàtica, per raó d'aparèixer prematurament posat l'estat de la humanitat o d'un sector d'ella, doni ocasió a greus conflictes que més tard ja no tindran ressó. Això és possible. Qui voldrà ésser tan presumptuós sabedor de totes les coses que tingui la pretenció de decidir quines coses ha de permetre la Providència Divina i quines no? I no obstant aquí també la definició constituirà un progrés.

De que ve, però, que catòlics àdhuc distingits que per altra banda estan ben penetrats de la vida de l'Església, posen entrebancs a les futures decisions dogmàtiques? Ells estan certament disposats a sotmetre's a tot el dogma sencer; però no s'interessen poc ni molt per un progrés de la llum de la fe. En tenen prou amb les coses de l'antigor.

En aquesta actitud hi ha amagat l'error de creure que la veritat de fe és una cosa aturada. I fan com qui no veuen que tot organisme vivent per interior necessitat sempre ha de dar nous fruits, i que la primitiva Església i els temps dels Pares eren com un estat de germinació. S'ha d'encaminar l'esperit a tota novetat que sigui necessària i per consegüent signifiqui un veritable progrés.

Tinguem un imperial menyspreu contra tot impuls de témer les inconveniències del desplegament de la fe, inconveniències que són inversemblants perquè la fe és divina. Quedi confinada a l'esquifit recó que li pertoca la pertorbadora angúnia davant l'intern i infalible descapdellament del dogma.

El líder indostànic Gandhi

Una de les personalitats polítiques mundials que han pres, darrerament, més actualitat és, sens cap mena de dubte, el líder nacionalista Gandhi. Aquest home d'una voluntat i d'un tremp excepcionalíssims, avui s'emporta totes les mirades de les persones que segueixen el procés de les lluites britàniques amb l'Índia.

Avui que l'esperit de constància i de fe en els nobles ideals és tan estantís, la figura de Gandhi llueix amb una fulguració claríssima, digna de fixar-s'hi tothom i de pendre la seva actitud com a model en els diversos contratemps en què pot trobar-se un home en peregrinar per aquesta terra.

Gandhi, capacitat del seu ideari alliberador i noble a ultrança amb la seva serenitat característica, ha mostrat a l'Imperi Britànic que es poden defensar totes les causes justes sense gaire rebombori, sense mica de gesticulació verbal. Els seus addictes partidaris, veuen en ell un home justicier, equilibrat, lluitador conscient; un home que pot arribar a assolir les aspiracions del seu poble, mitjançant el treball, no de lluita rebel, sinó més aviat de lluita callada, que és la que gairebé sempre triomfa. Triga més el triomf, és clar, però quan s'obté es pot comprovar que no ha costat gaire sang, i això ha de tenir-se en compte.

En iniciar-se el moviment indostànic, els anglesos esguardaven aquest fet amb un somriure irònic. Ara, però, en veure l'eficàcia dels esdeveniments últims ja no s'ho prenen tan humorísticament. Comencen a pressentir un fet que, si no de moment, temps a venir, pot marcar una decisiva influència a favor dels hindús, que es deixen guiar per un home privilegiat que no vol pas fer una obra particularista, sinó que el seu anhel rau a veure alliberat el seu país. La lluita que Gandhi predica als seus col·laboradors no és fraticida. Els mostra, amb l'exemple d'una serenitat que admira, com es vencen els contratemps, com es resisteixen les calamitats.

Mr. Gandhi—com gentilmente l'anomenen els rotatius anglesos—, acompanyat dels seus seguidors, donà a milions d'homes el senyal de desobediència civil, amb l'acte simbòlic de posar a bullir l'aigua de la mar per a extreure'n la sal. Extreure la sal de la mar, que a tots ens pertany, és castigat, a l'Índia, amb sis mesos de presó. Gandhi, segons notícies, abans d'abandonar la seva ermita d'Ashran, anuncià públicament en una lletra dirigida al Virrei, que anava a cometre, precisament, el delictes de violació de la llei de la gabella. Paralelament a aquesta infracció de la llei, s'han estès les vagues en els grans centres de fabricació tèxtil de l'Índia.

Fa poc hem llegit a la premsa que Gandhi ha estat pres. Ell, però, tot ja ho preveia i ha deixat les ordres oportunes als seus successors per tal que continuessin la tasca amb les mateixes assenyades orientacions per ell iniciades. No ha volgut que es produís cap tumult en ocasió del seu empresonament. S'ha deixat agafar sense cap resistència, amb un somriure ple de resignació i encoratjament alhora.

La seva esposa i fill, sense tampoc immutar-se, han vist com s'enduen de llur costat l'ésser per

a ells més estimable... l'encarnació. podríem dir-ne, de l'ideal que devia continuament inculcar-los. A despit, però, de la seva noble resignació, quina tortura deu sentir aquell home que, estimant tant la llibertat, es veu privat de gaudir-la?

Gandhi no és la primera vegada que ha estat pres per haver practicat la política de "no resistència", o sigui de resistència passiva, de desobediència civil. Aquest home que el veiem fotografiat en els periòdics amb el rostre bru, completament rasurat, vestit de lli i que ens fa l'efecte que esguardem un Fakir, és un dels més brillants productes de la intel·lectualitat anglesa. Advocat del Tribunal Suprem de Bombai i membre destacat del Col·legi d'Advocats de Johannesburg defensà, fa temps, els seus patriotes amenaçats per la llei exclusivament contra l'emigració asiàtica.

A l'Índia existeixen uns terroristes—que no tenen res a veure amb els partidaris de Gandhi—, que aprofiten l'estat d'ànim que ell ha creat per a portar el complet desordre en el país. Aquests individus més aviat destorben que no pas ajuden a l'actitud amarada de criteri de l'"Ànima Gran"—com molts anomenen Gandhi—viva encarnació de les aspiracions del poble conscient de l'Índia.

Molts es pregunten: — Quina és l'actitud dels laboristes anglesos enfront l'afer Gandhi? L'il·lustre escriptor Emili Vandervelde en un lúcid comentari que darrerament ha publicat sobre l'agitació de l'Índia, diu que la major part dels laboristes es troben en una situació terriblement difícil, però que en el fons de llurs ànimes, estan al costat de Gandhi. Es donen completament compte que el moviment dels pobles de l'Àsia vers la independència total serà, a la llarga, irresistible.

LEANDRE AMIGÓ

Joan Alandí

La mort del bon patrici que fou i excel·lent company de causa, En Joan Alandí, va commoure els cercles més selectes de Barcelona i àdhuc els estaments del poble més necessitats d'afectes cristians i auxiliis efectius.

El senyor Alandí era un exxcellent cristià i un galant cavaller. No tenia un no per cap obra bona i a totes acudia amb la seva personal cooperació i amb generosa mà. Un doll de simpatia que brillava de tota sa persona el feia estimar de tothom.

En les nostres empreses de propaganda el seu ajut, que no faltava mai, ens era particularment satisfactori.

Era una ànima selecta i tot li acompanyava per a fer-se estimar. Per això ha estat tan sentida la seva mort.

Una vida exemplar garanteix, de teulades avall, la seva eterna salvació. Preguem per ell; no fos cas que davant la justícia de Déu, encara manqués quelcom a la seva justificació.

Problemes de l'Índia

LE BULLETIN DES MISSIONS, novembre-desembre 1929. *L'Índia i alguns dels seus problemes*, doctor H. C. E. Zacharias. (Extractat). Senart, el gran indòleg, ha reeditat el seu llibre *Les castes a l'Índia* publicat en 1891 sense que hi hagi hagut d'afegir ni n'hagi hagut de treure res.

Quan va ésser publicat per primera vegada hi havia encara molts que veien en les castes indíanes uns "sectors hereditaris tancats que es diferencien per l'especialitat de les seves ocupacions". Ara ja se sap que tota aquella història de les quatre castes tradicionals no és sinó una fantasia que deforma la realitat. En compte de les quatre castes imaginàries s'ha vingut a comptar-ne quatre mil. La casta és un terme indicador del cercle de relacions socials exogàmiques dintre del qual un home es pot casar, com el clan expressa el cercle de relacions endogàmiques dintre del qual un home no es pot casar. A Europa hi ha el costum de considerar les castes com una institució cohibent, que restreny la llibertat dels individus, de la mateixa manera que es considera l'harem com una presó d'on les pobres dones no poden sortir i tal com molts ignorants prenen els convents com a llocs on els individus són *aparedats*. És aquest un concepte ben fals. És cosa ben fàcil sortir d'un monestir, d'un gineceu i d'una casta: la cosa difícil és entrar-hi perquè la raó d'ésser d'aquestes institucions és ben diferent de la que s'ha vulgaritzat. Sota la influència del filosofisme de la revolució francesa un home es rebella instintivament contra tota barrera posada al caprici i perd de vista que les barreres de vegades no hi són per a limitar la vida intel·lectual sinó per a protegir-la. L'Índia, com tot el món abans de la revolució francesa, està constituïda no pas d'individus atomitzats sinó d'unitats corporatives que s'interposen entre l'individu i l'Estat o l'autòcrata, unitats que protegeixen el primer contra les extralimitacions dels segons. El mateix *pària* no és l'home aïllat i proscrit que molts es pensen. L'agrupació de la qual forma part podrà ésser miserable, però ell forma part d'una agrupació.

La casta és, doncs, una corporació protectora materialment i moral de l'individu i el governa amb els seus usatges. L'Índia amb el seu sistema de castes és l'antítesi de l'estatisme dominador i uniformista que és l'esperit revolucionari francès, davant de la vida regional i corporativa.

A les Índies cada raça i cada agrupació té una plena llibertat d'organitzar-se al seu albir, i l'Estat protegeix aquesta llibertat. D'aquí el conjunt de regles minucioses que dibuixa la fesomia pròpia de cada casta i que li dona la cohesió que fa la seva durada i la seva força. La jurisdicció reconeguda d'aquesta organització corporativa és exercida per els "cinc", autoritat que no té un caràcter autòcrata, sinó que radica en tota la casta que la delega en un consell executiu. Heus aquí una institució ben democràtica, diguin el que vulguin certs centres colonials que volen fer creure al món que les idees democràtiques són d'invenció i exportació europea desconeguda i estrangeres a l'Orient.

La casta és, doncs, com una ampliació de la família i del "clan". Que en el sistema de les castes hi

ha hagut desviacions i abusos és cosa certa. Potser sigui una fase endarrerida, però, si ha tocat l'hora de la dissolució de la casta serà ocasió de mirar amb què s'ha de substituir. Els abolicionistes s'inspiren en el liberalisme que atomitza els individus dintre d'un Estat que es creu que ell únicament té el dret d'ésser una corporació. Nosaltres els catòlics creiem en la legitimitat i també en la necessitat de corporacions intermediàries que ocupin el seu lloc en l'ordre general establert pel bé comú de la nació. Pel que fa a les Índies tot home d'Estat ha de reconèixer que la desaparició de les castes sense substituir-les és tant com proletaritzar i desarrelar tot aquell immens poble i portar-lo tard o d'hora al caos i a l'anarquia.

* * *

M. Arthur Mayhew antic funcionari d'Instrucció pública a l'Índia anglesa ha publicat un llibre sobre *les relacions entre el govern anglès i les missions*, s'entén les missions protestants, des de l'any 1793 al 1857. Es tracta d'un llibre molt documentat. *L'East India Company* no tenia en els començaments cap finalitat ni religiosa ni filantròpica: no era sinó una empresa comercial que aspirava a repartir llargues ganàncies. Això era possible perquè en el segle XVIII la religió a Anglaterra havia arribat al seu punt baix. L'Església anglicana era un departament de l'Estat i la religió una qüestió de conveniència. En aquella hora mateixa es va pronunciar una reacció amb el metodisme i l'*Evangelical Revival*, els partidaris dels quals defensaven la primacia de l'espiritual i predicaven el deure ineludible de tot cristià davant per davant les ànimes dels altres, ço és, de les missions. D'aquest mateix impuls nasqué l'empenta contra l'esclavitud que va acabar en 1830 amb l'abolició gràcies als treballs de Wilberforce qui va consagrar a aquesta missió tota la seva vida, i també en van sortir les campanyes d'Edmord Burke contra els vicis i la crueltat dels funcionaris de l'*East India Company*.

Aquestes idees remogueren l'Anglaterra i la concessió a la companyia fou revisada.

Aquí comença el doble joc de la Companyia: vol contentar els accionistes i també al parlament i a l'opinió pública. De bell principi obrava a les Índies com hindú o musulmana i a Anglaterra com a cristiana; a les Índies s'encarregava de l'administració dels temples i de les mosques que li havien pervingut dels prínceps desposseïts; dava guarda d'honor a Vishnou i a Kali els dies de festa. Però l'opinió pública anglesa desaprobava aquest sistema i els directors de l'*East India Company* varen llavors inventar la famosa "neutralitat en religió" que encara ara perdura.

Les fluctuacions d'aquestes diverses tendències l'amiga i l'enemiga del cristianisme, presentava Anglaterra com a maquiavèlica davant els indígenes amb la sola aspiració de sotmetre'ls. La gran revolució dels Cipaïos de 1857 va ésser l'explosió d'aquest estat.

L'Índia i molts estrangers no comprenen, ni tam-

poc avui, que en les diverses qüestions Anglaterra no té una opinió homogènia. Per això es parla de la "pèrfida Albion" sense tenir en compte que, en la major part de les ocasions, no hi ha perfídia ni hipocresia, posat que no parla ni actua una sola Albion, sinó que ara parlen els Burke, els Wilberforce, els Carey, ara els Hastings i els Teignmouth, ço és, el plutòcrates, els explotadors i els imperialistes.

La història de la colonització anglesa té planes ben brutes; però la glòria de l'Anglaterra són els veritables patriotes que contra els interessos immediats del

propi país han fet campanyes que els han valgut persecucions però que han obtingut belles victòries. Els Pro-boers, els Abolicionistes, els Pacifistes, els Home-rules, minories d'ahir, han guanyat l'opinió general avui i pel que fa a l'Índia la glòria legítima d'Anglaterra no serà la creació de l'imperi indià, sinó aquells anglesos que han preparat i despertat la seva emancipació. L'autor del llibre, Mr. Mayhew és massa buròcrata per a allistar-se entre aquests patriotes; és, no obstant, un bon anglès i sap entusiasmar-se per l'heroisme d'aquestes glòries minories de l'ahir.

La Setmana Social... francesa

Sessió XXII, a Marsella

La Setmana social del país veï segueix la seva via normal i cada cop més segura. Amb una regularitat perfecta, filla d'una organització adequada i constituïda per homes especialitzats en aquest afer, cada primavera llença el seu Programa i cada darrera quinzena de juliol i primera d'agost celebra les seves reunions.

Una Setmana és ja preparació d'una Setmana vinent. I durant els dies mateixos de la celebració de les sessions de la Setmana ja es reuneix la Comissió Permanent per a decidir sobre la Setmana següent.

Després, els treballs preparatoris segueixen amb consultes, veritables plebiscits entre gent preparada, sobre tema de la Setmana, sobre lloc, sobre professors, etc., i els programes apareixen i les lliçons es donen i cada cop és més gran el nombre de concurrents.

Així els catòlics francesos van formant la seva cultura social i així és com, quan arriben ocasions com aquesta de la implantació de les assegurances socials en el seu país, poden ocupar el primer rengle entre els operaris preparats i conquerir el lloc d'avantguarda entre els homes del seu temps.

La Setmana Social francesa, reunida per primera vegada a Lió l'any 1904, ha arribat a celebrar ja vint-i-una sessió i ara anuncia la vint-i-dosena a la veïna ciutat de Marsella.

Els dies 28 de juliol a 3 d'agost, es reuniran a la vila del Mediterrani els homes catòlics de França i deixaran posada una fita més a les glòries del catolicisme francès modern; d'aquest catolicisme d'avui, que cultiva els problemes del seu temps, que es prepara per a un esdevenidor brillant, comptant amb la gràcia de Déu i amb les armes de la cultura en tots els ordres.

Oh, quina santa enveja ens fan els nostres germans francesos a nosaltres, tan lluny d'ells, cada cop més lluny...!

La ciutat de Marsella serà aquest any la Càtedra de la Setmana Social. I "El problema social en les Colònies" en serà el Tema general, d'estudi, de tots els concurrents.

Esgotats els temes generals sobre la propietat, el salari, l'autoritat, la família, el camp d'acció de l'Estat, la població, etc., els catòlics socials francesos co-

mencen a entrar en estudis que per a nosaltres resulten un veritable luxe.

Per a formar-se idea de l'especialització a què han arribat en aquests estudis, n'hi ha prou amb citar uns quants temes concrets de conferències i lliçons: "Com es planteja el problema social en les colònies"; "Extrema varietat de condicions naturals i històriques, així com d'estructura social, en els mateixos països"; "Lluita contra els mals més greus de la vida colonial: els estupefaents"; "És legítima l'expansió colonial?"; "Deures, drets i responsabilitats de les potències colonitzadores"; "Colonització i acció missional"; "La mortalitat infantil en les colònies"; "L'ensenyament ménager en els mitjans indígenes"; "La protecció dels obrers de color a França"; "L'herència dels Lavigerie i Foucauld"; "L'acció internacional contra els abusos en les Colònies, abans i després de la Societat de les Nacions", etc.

No sabríem com acabar aquesta llista de lliçons interessantíssimes, totes filles d'estudis especialitzats, totes donades per professors de la capacitat dels quals n'és un ja títol el sol fet d'ésser cridats a professar en una Setmana Social. A aquest punt han arribat aquestes anyals assemblees dels nostres germans francesos!

De cara al mar, en nit eucarística celebrada en aquella singularíssima Catedral marsellesa, es fortificaran un cop més els esperits i els cervells d'aquests homes fortament preparats per a tota lluita moderna.

Que la Verge de la Guarda, que corona la ciutat germana de Marsella, beneeixi la Setmana Social propera i en envii un esguard de protecció a aquesta terra nostra tan descuidada, tan poc adient, en aquest punt, amb el moviment general del món!

GASTON GERARD

"Els catòlics no han d'estalviar mitjà per aconseguir que la doctrina social de l'Església, sigui millor coneguda. És la voluntat formal del Sant Pare, és una necessitat de l'hora present."

El món catòlic ha negligit massa la seva formació social. I és aquest un buit que hem d'emplenar."

(El Cardenal Verdier, en el Congrés Diocesà de París suara celebrat).

COMENTARIS

Desorientació política

Mai no hi havia hagut a la nostra terra tanta desorientació com en els moments actuals. Ningú no sap on va. Hem avançat en moltes coses, però en matèria política estem bastant endarrerits. O bé som estridents com un clarí, o cànids i ingenus com els infants. Els polítics equilibrats es poden comptar amb els dits. Trobaríem més d'un senyor que ja fa molt de temps que ha abandonat el món blau de la joventut, que s'expressa com un adolescent. La gent riu i exclama: "Aquest home és un infant." Aquesta és la condemna més gran que es pot fer d'un polític. No són els infants ingenus i sentimentals els qui han de governar els pobles, sinó els homes ben equilibrats.

A un costat veiem els qui passen la vida gesticulant i fent cidòria. I enfront d'ells es col·loquen els qui veuen les coses pel caire bonic, i s'embadonen davant de qualsevol home que sàpiga esgrimir l'arma de l'habilitat. Si els estridents criden els prudents adopten una actitud passiva.

Es publiquen periòdics estridents com en aquella època que el catalanisme començava d'intervenir en les lluites electorals. Aquests periòdics fan obra negativa. No és que ens sàpiga greu que la joventut sigui ardida; el que lamentem és que no sap on va. Quin fi persegueixen els qui redacten i sostenen aquesta mena de publicacions? Quan els joves estiguin arborats d'una gran exaltació patriòtica, quina actitud adoptaran aquells que han aconseguit enardir-la? No som pas amics de la passivitat ni ens plau la joventut que no vibra, però creiem que els homes que es posen davant d'ella han de tenir consciència de la responsabilitat que contreuen. Si no saben endegar l'entusiasme de la joventut és preferible que no la facin vibrar. Joventut i seny no han estat mai bons amics, però als homes de responsabilitat els hem d'exigir que en tinguin.

Tornarem altra vegada en aquells temps que criàvem molt i en l'ordre cultural érem molt poca cosa. Els elements radicals diuen que la victòria s'obté al carrer. Les victòries del carrer són molt efímeres. Declareu lliure un poble inculte que crià molt, i no sabrà què fer de la llibertat.

Doneu un cop d'ull a les nostres institucions de cultura, i veureu si n'hi ha de feina per fer. No és, doncs, preferible que en compte de fer sonar els clarins de l'estridència, la joventut es lliuri al treball i posi llurs energies i activitats al servei de la cultura?

En aquests darrers temps s'han donat moltes conferències, però han estat molt pocs els conferencians que han sabut donar una orientació al poble. La majoria dels oradors s'han limitat a trossejar a cops de mall l'obra dels adversaris.

Si existeix tanta desorientació, és perquè ningú no ha sabut contrarestar les campanyes dels elements d'esquerra. Els joves que no es deixen sugar per l'oratòria llampanant dels homes radicals, romanen indecisos i vacil·lants al mig del camí perquè no senten una veu orientadora. Si els esquerrans són destructors, els altres no saben fer obra constructiva. Ens trobem en uns moments que

cal jugar net. Ja ha passat l'època dels oportunismes i dels equilibris polítics. Cada agrupament té l'obligació de dir al poble quina és la seva posició en matèria religiosa, política i social. Les habilitats ja han passat a la història. Cal tenir el valor de definir-se sense vaguetats ni eufemismes.

La desorientació es deu també a la manca de polítics. Catalunya és un poble geogràficament petit, però malgrat la seva petitesa, ha tingut i té homes que excel·leixen en totes les branques del saber humà. No ha tingut, però, grans polítics. Precisament la nostra decadència es deu a la manca de grans temperaments polítics. Alguns dels nostres reis varen cometre greus errors, les conseqüències dels quals encara perduren. Els dos únics polítics genials que hem tingut són En Prat de la Riba i En Cambó. Aquest darrer és el polític de més relleu que ha tingut Catalunya. Ni en les èpoques més reculades trobaríem un polític que es pogués posar al seu costat. Entre els polítics catalans hi ha homes excel·lents, d'un valor extraordinari en l'ordre intel·lectual, però no tenen temperament polític. Aquesta és la nostra dissort. Com volem que orientin el poble, si ells no saben orientar-se? En aquests moments caòtics, cal que percuideixi els aires la veu d'un home orientador. Vindran les eleccions i en lloc de tenir en compte les necessitats del moment, s'imposaran els personalismes. Cada agrupament voldrà vèncer amb el seu propi esforç, i els elements radicals s'aprofitaran de les nostres lluites internes. Posarem de manifest la nostra incapacitat política. Lluitant dividits no farem altra cosa que donar armes a l'enemic.

J. CIVERA I SORMANI

Oficina Romànica

Secció de llengua literària

CONSULTES

Cons. 39. — ¿Per quina raó s'escriuen diferent *març* i *dimarts*, essent així que pronunciats sonen igual i tots dos fan referència al déu Mars?—A. M.

Resp. — És veritat que *març* i *dimarts* fan referència tots dos al déu Mars, però no davallen de la mateixa paraula llatina, *Març* ve de *MARTIO*, que és un adjectiu, derivat de *MARTE*, i vol dir propi de Mars o consagrat a Mars; *dimarts* ve de *DIE MARTIS*, que vol dir el dia de Mars". Ara bé, de *MARTIO* tenim normalment *març*, amb el canvi de *ti* en *ç*, que trobem en *Muç* de *MUTIO*, *Ponç* de *PONTIO*, etc. Com s'escriu també *Mus* i *Pons*, cabria igualment escriure *Mars*. De *DIE MARTIS*, amb pèrdua de la *i* última tenim *dimarts*, tal com dijous, de *DIE JOVIS* amb pèrdua de la mateixa *i*.

Dimarts en algunes parts és pronunciat *dimars* i en altres *dimats*, i això prova també que la forma completa i més antiga era *dimarts*, que els uns han simplificat de la primera manera i els altres de la segona, perquè el conjunt de tres consonants *rts* no és de bon pronunciar.

Dimarts pronunciat *dimars* sona igual que *març*, i d'aquí la grafia errada *dimarç* que surt en documents antics: "Primerament lo *dimarç* a vespra, abans de completa (Johan I d'Aragó, pàg. 432).

El Secretari de Redacció de l'O. R.

La llengua valenciana

II

En Lluís Revest dedica el segon apartat del seu llibret *La llengua valenciana*, a la llengua literària. "Sembla una superfluïtat, diu, l'afirmació que una llengua literària no pot ésser altra que una síntesi depurada dels parlars del poble. Ara, sol oblidar-se eixe postulat prou més sovint que no es creuria, i per altra banda la seva fórmula enclou prou dificultats dins la seva aparent senzillesa."

"Una llengua no és en la seva realitat viva una cosa uniforme: és un arbre florit de formes variades, un gènere al qual són sots-posats com a espècies els dialectes; tots ells són, amb els mateixos drets, llenguatge del poble, base possible de la llengua literària."

I aquí comença la dificultat. Quin dialecte o dialectes seran com el nucli i la norma de la llengua literària, que s'haurà d'enriquir amb les aportacions dels altres dialectes i els manlleus fets i les llengües sàvies, a les llengües vivents i fins a les disciplines científiques?

En Revest separa dues hipòtesis en la formació d'una llengua literària, que cal tenir ben presents. És la primera, quan una llengua neix per primera vegada al conreu literari, i aquest no és el nostre cas. Aleshores i tot, diu, "no's pot prejudicar quin dialecte o quins dialectes seran més acostats a la norma, ni artificiosament se pot *construir* als rogles dels intellectuals una llengua literària a llur albir, encara que's subjecti a regles qu'ells tinguin per molt ben raonades; cal deixar obrar al temps i que cada escriptor empre aquell dialecte que vulga. *Construir* una llengua literària *a priori* (qui no serà altre que una mena d'*esperanto* sense arrel i sense suc) és inútil; la llengua literària té ses lleis de creiximent com els dialectes populars, sense més diferència que aquella que podem trobar entre un arbre que creix espon-tani i un altre que és conreat."

L'altra hipòtesi, és el cas del català i del valencià molt diferent del passat, "conreat i arribat als cims en altre temps posseeix una literatura clàssica i eixa literatura déu ésser la norma primera. Per altra part, bandejada per molt de temps de l'ús literari tampoc pot assimilar-se per complet a una llengua de continuïtat literària tal com la castellana o la francesa. Replegar-la com era al començar la decadència, valdria tant com fer una literatura erudita i per lo tant sense influència fora del rogle estret de *dilet-tanti*; escriure cadascú a son albir i sense altra base que un sol dialecte seria trencar la tradició i fer literatura municipal. Si's vol pendre com a base lo dialecte propi, ha d'ésser a condició de depurar-lo cada dia més, prenent com a espill els texts dels bons temps de la llengua. I això podem fer-lo els escriptors qui han deprés un dialecte no molt divergent de les fonts clàssiques: altrament és fer una mala obra."

En Lluís Revest, veu, doncs, la solució de la unitat de la llengua literària en un tradicionalisme moderat, en acostar el propi dialecte als models de la llengua antiga, i per aquest sol fet els dialectes s'atansaran ells amb ells, sense preferències ni im-posicions assimiladores d'una banda i sense suspicà-cies i oposicions separatistes de l'altra. Aquesta solu-

ció aconsellava En Pompeu Fabra als valencians, com retreu més avall el mateix Revest. "Nosaltres, catalans, no desitjaríem altra cosa sinó que emprenguèssiu una obra de forta depuració del vostre idioma, encara que no us preocupéssiu gens d'acostar-vos al nostre català; que tractéssiu de castellanitzar el valencià i de redreçar-lo i enriquir-lo, procurant acostar-lo al valencià dels *vostres* grans escriptors medievals. Així, tot fent una obra purament valencianista, us trobaríeu haver fet una obra catalanista, d'acostament al nostre català; elevant la vostra llengua escrita per damunt dels parlars valencians actuals, recolzant-la en el valencià del XV^{en} segle, produiríeu un valencià que no seria pas una llengua altra que la catalana nostra, sinó la modalitat valenciana de la llengua catalana, al costat de la nostra modalitat catalana i de la modalitat balear." (*Con-verses filològiques*. Primera sèrie, pàg. 363).

Per això En Lluís Revest, es revolta contra una secció del jovent valencià "qui's subjecten o pretenen subjectar-se a les normes ortogràfiques i gramaticals fetes a Barcelona. Tenen, diu, la justificació de la manca quasi total de doctrina sistematizada, raonada i sostinguda per fortes autoritats, i el desig natural d'ésser llegits per un públic més nombrós.

Però contribueixen a l'empobriment de la llengua literària, llevant-li una contribució que té bon dret a exigir dels parlars valencians i no fan res per a resoldre el problema d'empobriment espiritual de València."

L'orientació que aconsella En Revest, és la dels primers renaixentistes catalans; "entre'ls escriptors cabdals, escriu, del segle passat l'obra de mossèn Verdaguier, ofereix els fruits més sabrosos obtinguts per eix amorós conreu (de la llengua). Aquell gran poeta que sentia la llengua catalana a través, el seu puríssim dialecte vigatà, fou ademés llegidor incansable i folk-lorista perseverant; així pogué arribar a emprar una llengua pura i riquíssima a l'hora."

Enyora en Revest, aquest esperit que és ja un xic llunyà en el conreu de la llengua catalana. "Qui, diu, la tendència més poderosa a Catalunya no és eixa i cal dir dues paraules sobre eixa qüestió per a pre- vindre els efectes de la seva repercussió a València", de què acabem de parlar.

"Consisteix en pendre com a norma del català — com a català *normal*, segons expressió de l'Hustre filòleg en Pompeu Fabra — el parlar de Barcelona i rebutjar més o menys tot allò que aquest parlar ha deixat caure en desuetud, per clàssic que siga i per viu que estiga en altres regions del domini de la llengua.

"No pretenem negar com a fet necessari la influència que lo parlar d'un centre intel·lectual com Barcelona ha d'exercir sobre'ls seus escriptors d'altres regions; creiem sí, que eixe fet és una corrent que no deu seguir-se incondicionalment; més encara creiem que en molts casos cal anar decididament contra ella. I com no és sens repugnància que havem de mostrar la nostra disconformitat tractant-se d'una opinió mantinguda per eminents partidaris, que molt gustosament tenim com a mestres, exposarem en tèmens breus, però clars, les nostres raons.

"La primera és la deformació i empobriment que per a una llengua formada i qui posseeix una lite-

ratura clàssica suposa la seva reducció a un sol dialecte.

“La segona és lo fet que, actualment al menys, no mai pot representar la puresa d’una llengua lo parlar d’una gran ciutat: com los hòmens, creixen les llengües més bledanes i fortes al sol i a l’aire lliure dels camps i les montanyes. I això és natural, donat que a cap lloc hi ha més freqüència de gents forasteres qu’a eixes grans ciutats ni a cap lloc com a les grans ciutats se viu tan depresa, causes qui pertorben lo procés evolutiu normal de la llengua, empesstant-la de modes i modismes qui naixen i moren sens deixar altre rastre que la degradació i la desgast progressiu de la llengua. Canviem de camp d’observació i vorem com ningú pensa en pendre los parlars de Madrid, de París, de la gran part de la població de Londres i de Berlín com a norma respectiva del castellà, del francès, de l’anglès i de l’alemany.

“La darrera, qui fa especialment inadequāt per a poder fer d’ell norma de la llengua lo parlar de Barcelona, són les condicions peculiars d’esta gran ciutat: la mobilitat que a Barcelona donen a les classes socials l’anar i vindre de la riquesa, los dalta baixos de la fortuna propis d’un gran centre mercantil i eixa altra mobilitat i eixe comopolitisme inevitables en un dels més grans ports mediterranis.

Creem que lo camí no es eixe. Lo primer que cal fer és conèixer la llengua clàssica i pendre-la com a norma i patró. Sols devem donar per morta una paraula, una forma, una pronunciació, una modalitat

sintàctica de la llengua clàssica quan comprovem que realment no viu en cap dialecte de la llengua, i encara qu’estiguen mortes (si no es humanament impossible retornar-les a l’ús literari de manera que no siguin comprensibles per a ningú), devem esforçar-nos per a fer-les circular. Devem ademés portar al llenguatge literari tot lo cabdal vivent de la llengua, encara que no tinga antecedents en los clàssics, sempre que vejам que no és una corruptella. Per últim devem naturalment i seguint les lleis d’analogia de la llengua adoptar paraules per als conceptes nous i desconeguts als clàssics i al poble.”

En substància coincidim amb les idees d’En Revest, tant més que no ens ha semblat mai necessària a la unitat de la llengua literària de fixació d’unes formes úniques. Una sola cosa voldriem recalcar ara, i és que no ens sembla oportú parlar del català normal en les actuals circumstàncies d’acostament dels valencians, entenent-ho naturalment de les formes fixades del parlar barceloní. Si és obra de tacte i de seny aconsellar als valencians que mirin només de justificar el seu dialecte, tot esguardant al parlar antic; la sinceritat i la prudència exigeixen no presentar per un altre cantó el català normatiu de Barcelona com el català patró de la llengua literària única i general. Caldrà sobre tot fugir d’anomenar antiquades o dialectals les formes i construccions dels altres dialectes, pel sol fet de no ésser les anomenades aquí *normals*, sobre tot si tenen tradició literària en els escrits dels clàssics medievals.

C. S.

A les primeries

A les primeries de la meua amor que eren al bell temps de les flors, tot passejant amb l’Amat en el seu jardí, jo em planyia amb tals paraules:

— No m’heu encara enjoiada, Benamat meu; no m’heu encara enjoiada. Si vós sabeu que só tota vostra ¿com és que encara no m’haveu dut l’anell del prometatge? Quí sap, o Benamat, si és que encara no us fieu de mi! Quin dolor només que de pensar-hi!

I l’Amat es rigué de mi com d’un infant i em féu d’aquesta manera:

— Pressentia, amiga meua, el teu plany i l’esperava i el volia també. Em dóna goig que em demanis una penyora que et faci tothora memòria de mi, per tal que no defalleixi la teua amor.

I jo, tota ferida d’aquesta resposta de l’Amat, li torno:

— O senyor Amat! Ja sé que vostra paraula no ha de donar cap joia per fermança, que no hi ha de millor que vostra mateixa paraula. Ja sé també que jo só frèvola i mudable com el vent, ni que ara no m’ho sembli. Si, Benamat; si jo portés vostre anell, penso que mai m’oblidaria de vós, si no és que, pobreta de mi, covés dintre l’escorpi de la traïdoria.

Replicà l’Amat:

— No serà pas així, amiga meua, no serà pas així, si la teua amor és passada pel gresol. Veus aquestes flors?

Jo llavors vaig fer giravoltar la meua mirada pel jardí de l’Amat. Era plena primavera. Geranis i hortènsies, margarides i iuques, tota gama de colors de roses i clavells, baladres i lilàs, lliris i assutzenes, mo-

rrótorats i passioneres i gessamins emparradors, violetes i pensaments bo i amagats, mates balsàmiques d’alfàbregues i marduixos... i arbres florits de moltes menes... i embadalida encara de tanta formosor sento la veu ben coneguda de l’Amat:

— Caldrà que juguem una mica, amiga meua. Campaneta la *ning*, *ning*; jo l’amago i no la tinc. En una d’aquestes mates hi ha amagada la sortija, d’aquell serà qui la trobarà.

Jo vaig riure de la gràcia del seu parlar i tota enjogassada i desitjosa d’endevinar l’amagatall me’n vaig anar a la parençosa panera d’hortènsies i geranis i anava destriant les flors i les branques; l’Amat, emperò, em va cridar:

— No t’hi cremes gens ni mica.

Llavors em vaig adonar que aquelles flors no havien de plaure massa a l’Amat, per tal com eren descarades i no portaven aromes, i me n’aní esperançada a regirar els rosers i les clavellines... i tampoc m’hi cremava! Tota sufocada, deixo tota flors de color i faig memòria que l’Amat dels cànctics *passejava entre lliris*; vaig saltar a ells creient-me com divinalment inspirada... ni allí tampoc! O aquell joc ja no em divertia. L’Amat reia; jo, però, estava a punt d’esclatar en plor, disgustada de no endevinar la flor del meu Benamat.

En aquestes, en les tenebres del meu pensament, es féu com un llampec de claror i vaig córrer devés una vorera de pensaments i violetes, floretes que són totes plenes de pietat i d’humilitat. Si els ulls guaitaven dins les mates, l’orella estava atenta al que diria

l'Amat. I tanmateix la seva veu es féu sentir així:

— Ara t'hi cremes; només que una miqueta.

El cor em féu un salt. "Una miqueta només? Doncs no em moure d'aquestes vores", vaig pensar. I els ulls meus es van posar en una mota d'argelaga espinosa, tota florida de groc per defora i tota plena per dintre d'un brancam sec espinós que feia esgarriar i, a la que anava a destriar aquelles branques seques i tortes i plenes de punxes, vaig sentir una veu dolça com una mel que m'atiava:

— Ara, t'hi cremes, amiga meva.

Un crit s'escapà de la meva boca:

— Ja el veig.

Si, daurat com una flor caiguda de l'argelaga, al bell mig del socam, tant ben defensat com un eriçó. llua el meu anell de prometatge. El meu anell! Ja no veia ni branques, ni flors, ni punxes, ni res. La

meva mà dreta s'entaforà per entremig de l'espina; ni les esgarrinxades, ni la sang que degotaven, ni l'esfereïment dels meus propis xiscles eren coses que em poguessin aturar. M'arborava l'amor. L'anell ja és meu. La blavor de la maragda destaca bellament entremig les ratlles i els pics vermells de les ferides. L'anell ja és meu. I correguí vers l'Amat que seia en el pedrís i m'esperava, i jo em posí, tremolosa encara, a vora seu, i, mentre defallia el meu cap damunt el seu costat, tot just si li podia dir:

— Quines coses teniu, mon Benamat! Feu que us conegui cada dia més.

I em respongué amorosament:

— Jo sóc així, amiga meva, jo sóc així.

I aquestes joguines van passar en el jardí de l'Amat a les primeries de la meva amor.

FILOTEA

La casa de salut "La Alianza"

En un dels més bells indrets de Barcelona, molt a prop de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, del que ens mostrem més enamorats els barcelonins de la nova generació, s'alcen els pavellons d'una altra institució meritíssima: La casa de salut "La Alianza", institució modèlica a base de mutualitat i que avui va agrupant un sector importantíssim del mutualisme català.

Fa molts anys que aquesta institució planejada des del punt de vista corporatiu, en el seu ram de mutualitat, aconsegueix èxits admirables. Allí, en les seves sales espaioses, amples, clares i sadollades de llum, troben guariment persones de les classes socials més modestes de la nostra classe mitja, amb mòdics estipendis, abastant així comoditats i mitjans que no podrien somniar mai d'obtenir per compte propi.

Però la institució té un punt fosc: el del seu laïcisme. Es una institució que es va aixecar per al guariment de malalties, sense recordar-se massa que el malalt no sols requereix auxilis mèdics i quirúrgics, sinó que també requereix auxilis espirituals, de medicina de l'ànima, sobretot si el guariment cercat ha de canviar-se tristament per la mort.

Fa temps que es ve parlant d'aquesta nafra de la simpàtica institució catalana. I també fa temps que confiats en una santa prudència vénen callant sobre aquest punt molts qui haurien desitjat parlar-ne a bastament.

Sabem que entre els elements directius n'hi ha de magníficament intencionats per a fer desaparèixer aquesta taca; però també sabem que no s'atreveixen a plantejar d'un cop el problema o creuen millor no fer-ho de manera directa i categòrica.

S'havia consignat en pressupost la petita quantitat de 1.600 pessetes per a serveis espirituals, quan en la darrera junta general, celebrada el mes d'bril passat, un mestre, delegat a l'Assemblea, va dedicar totes les seves activitats a fer desaparèixer del pressupost aquesta enorme (?) consignació. Naturalment que no era esperit d'economia el que guiava el dissortat criteri i, després d'una preciosa confessió del president en afirmar que eren almenys uns quaran-

ta cinc per cent el nombre de malalts que demanaven l'assistència espiritual, es va deixar la quantitat designada en pressupost... per bé que sota la promesa que el tema tornaria a discutir-se en el pressupost per a 1931.

* * *

Nosaltres no pretenem censurar cap dirigent de la institució. La seva obra és magnífica. Però, tenint en compte que són la meitat els malalts d'ella que cerquen auxilis espirituals, tenint en compte que sortosament el nostre poble sent i pensa en cristià (sobretot en els moments suprems de la seva vida i en tot moment de dolor) ¿quina resistència es pot fer a la introducció i conservació del servei espiritual en una institució com aquesta?

Per als esperits catòlics, no hi ha problema. Per als tolerants, tampoc. ¿Quins són, doncs, els qui poden oposar resistència en una qüestió tan clara? Suposem que no seran els afiliats a altres religions (que, sortosament, en aquest país no compten). Seran els sectaris solament. I en aquest cas, ja sabem a què atendre'ns i ho ha de saber també l'element directiu de la gran institució mutualista catalana.

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney (Rector d'Ars)

per

J. CIVERA I SORMANI

Preu: 2 pessetes

Es ven a Foment de Pietat i
a altres llibreries catòliques

Del món del treball

Sobre l'impost d'utilitats

Aquest odiós impost, que tants de petits conflictes ha suscitat i suscita, i tant perjudica les classes més castigades dels nostres estaments del treball, ha estat objecte d'un seriós estudi per part de la Societat Econòmica d'Amics del País, sempre amatent en la defensa dels interessos socials perjudicats.

Després de posar de manifest la impropedència d'aquell impost i la seva injusta desproporció, cita la tarifa imposada per la Diputació de Guipúzcoa, com la més clara i equitativa de totes, encara que no perfecta del tot; cosa verament impossible si atenem a la diversitat de circumstàncies i a la diferència de valor en cada localitat determinada.

Ja que altra cosa no, la S. E. A. P. demana al Govern que prengui per norma aquesta tarifa i l'apliï i apliqui tan bé com pugui, arreu d'Espanya.

Del Ministeri del Treball

La curta malaltia que ha tingut el senyor Sangro, impossibilitat per a prosseguir la seva tasca ministerial, no serà pas destorb perquè la prossegueixi amb més empena.

El seu recent viatge a Barcelona li obrí els ulls sobre el veritable estat de l'organització i funcionament del treball en aquest immens centre de l'activitat hispana, i el féu pensar en estructurar-lo de forma que respongués a la seva extraordinària importància i facilités el seu profitós desenrotllament.

Quelcom hem vist del pensament del Ministre del Treball en aquest gran afer, però prompte copsarem tota la virtut del seu projecte, que farà de la Delegació del M. T. en la nostra ciutat un segon Ministeri, dotat de tots els elements que necessita per a fer obra bona, positiva i ràpida.

Pels obrers sense feina

El meritíssim Institut que, constituït per homes de gran cor i d'intel·ligència molt desperta, ha emprès una campanya verament cristiana per ajudar als obrers desenfainats, ha celebrat la seva festa en honor dels seus Patrons, Sant Josep i Sant Pancràs, en la església basilical del Pi, el dia 11 dels corrents, més devota que no pas concorreguda.

A nous temps, conflictes nous i noves associacions per envestir-los i resoldre'ls.

I aquest conflicte dels obrers sense feina, nou de trinca com a problema fonamental, és d'aquells problemes que no admeten paliatius. *Feina o auxili*, enzara que els nostres treballadors no volen saber res del segon terme del dilema. Ells sols volen feina. En altres països s'acomodaran bé amb l'auxili fins amb l'almoïna. Aquí, no. Aquí només volen feina.

Però com l'imperatiu primer de la vida és viure, i si per manca de treball manquen els recursos i és precis procurar-los, costi el que costi, no cal pas dir l'actuació que s'imposa.

Vingui buscar medis, vingui captar cooperacions, vingui remoure l'opinió i obligar-la a fixar-se en aquest problema, que no n'hi ha altre de pitjor ara i que cada dia va agreujant-se i rodola com una allau sobre la nostra sibarítica societat, sobre la nostra rica ciutat de Barcelona, tan "alegre i confiada..."

Cal fixar-se com s'estén aquest immens problema sobre totes les nacions, riques i pobres, i quants enormíssims sacrificis importa als governs i a les classes directores.

Vet aquí el camí real del socialisme i del Comunisme fill seu, si aquest problema no s'atén com és degut, com imperiosíssimament exigeixen les circumstàncies.

Jesús, obrer

La festa del treball va prenent carta de naturalesa arreu. És un fet. Més o menys ben observada, poc o molt discutida, tornem a dir que és un fet.

I davant del fet de la festa del treball, cal pensar en endegar la festa cristianament.

Altres vegades hem parlat de la festa de Jesús obrer per a patrocinar la del treball i ajuntar-les armònicament, santament, com és del cas.

Les perspectives que obre aquesta idea, són d'una grandiositat i una eficàcia incalculables. La boca se'ns torna mel en escriure aquest títol: Jesús, obrer.

Convertit el problema del treball humà en el tema cabdal de l'economia humana i el problema obrer en el més important dels estaments humils, amb repercussions formidables en tots els altres estaments socials, esdevé d'un imperatiu indeclinable al buscar-hi solucions definitives. L'única és el culte universal de *Jesús, obrer*, amb totes les seves conseqüències. Afortunadament, la idea, va obrint-se pas. Al seu degut temps, parlarà l'Església.

Notes diverses

— Les Federacions dels Sindicats Agrícoles Catòlics, denuncien en llurs Assemblees d'enguany uns programes esperançadors.

Citem un cas: La d'Astúries girà l'any passat uns quatre milions de pessetes. S'han fundat 16 Sindicats nous.

— El govern laborista australià, ha carregat un 50 per 100 aranzelari sobre els articles considerats de luxe. Fins els de necessitat relativa que es fabriquen dins d'Austràlia, els ha recarregat d'impostos per a fer-los pràcticament impossibles.

— El treball domèstic ha estat objecte de seriosos estudis a la Universitat de Chicago, per tal de proposar-lo i muntar-lo com a carrera per a tantes noies que no saben a on girar-se per a guanyar-se la vida i estan pertorbant tots els oficis abans reservats als joves, que ara tampoc saben a on donar-la per a poder viure.

— El govern francès, s'ha vist comminat pels empleats de Telègrafs i Telèfons, a l'augment de sous. L'amenaça de vaga i àdhuc la ja practicada de braços caiguts, no han intimidat a Mr. Tardieu qui, sense deixar d'atendre en quant ha pogut les justes peticions obreres, prengué ràpides i severes mides per tal que no sofrissin els interessos del servei, ni els de la justícia. Val a dir, però, que els alludits empleats feia temps que demanaven aquest augment de sous, massa raquítics donades les actuals circumstàncies econòmiques.

— La vaga dels obrers mosaïstes de Barcelona, tal volta mal enfocada, va fer pendre greus resolucions als elements directors de la Unió de Fabricants de Mosaics Hidràulics. Creiem a hores d'ara arranjat el conflicte

TEMES DE LA SETMANA

El viatge dels reis a Barcelona s'ha emportat aquests dies l'atenció pública, distreta abans encara per les conseqüències dels conflictes estudiantils, entre els quals els de la Universitat de Granada han estat, per la seva gravetat, justament més censurats. Ja seria hora que els estudiants farandulers aprenguessin d'estudiar i comportar-se cívicament.

Aquest viatge dels reis diuen que tindrà transcendència política. Catalunya no es fia d'aparences; és terra de realitats i de fidelitats també. Sap ésser agrada.

Noblesa a noblesa obliga.

Es va rebre els reis dignament a Barcelona i se'ls acomiadarà millor si les esperances concebudes no fallen.

Als voltants de la bona pensada d'En Joan Malquer, respecte de l'organització política regional de Catalunya aprofitant els mitjans legals fornits inconscientment, sens dubte, per la Dictadura que volia fer això impossible, s'han iniciat a casa nostra algunes discussions, que seria patriòtic harmonitzar per tal que Catalunya no en pateixi.

El "tot o res" acaba sempre en *res*.

La llista de manifestos polítics va prosperant. Ara són unes dames de l'alta aristocràcia madrilenya que es dirigeixen a totes les dones d'Espanya a l'objecte de constituir una poderosa agrupació que serveixi de sosteniment a "tot Govern honrat". Els punts cardinals tal volta podrien ésser menys i més concrets i ben agermanats: "Patria, Monarquia, Cultura, Feminismo, Cuestión social, Riqueza y producción, Cuestión internacional y Cuestión interior." Amb els dos primers lemes i el de Religió al davant (la falta del qual no comprenem), n'hi hauria prou. No val a fer riure...

Llegim que a Màlaga s'ha constituït un altre partit, amb un programa condensat simpàticament en dues paraules: Religió i Monarquia. A Màlaga? En canvi, a València, se n'ha format un altre titulat "Agrupació Valencianista-Republicana", que no cal dir que en farà, si mai pot, del lema de l'altre.

I encara més partits: la Dreta Nacional, Partit Regionalista Tortosí, etc..., per avui.

Val a dir que aquest últim ha publicat un llarg manifest en el qual es diuen coses bones, si bé podrien dir-ne més.

El líder socialista, senyor Besteiro, canta les excel·lències del seu partit, però es calla pudorosament les seves concomitancies impudents amb la Dictadura i les negociacions que aquests dies porta a cap amb elements poderosos de la Universitat Central perquè es faci desaparèixer subrepticiament la Càtedra de Literatura Jurídica i en el seu lloc (i amb el seu sou, naturalment), se'n creï una altra de "Ciència Política", feta a mida d'un líder socialista

universitari provincial — F. de los Ríos, — per a regalar aquesta *breve* en un concurs, també fet a mida i sense escrúpols legals. Ara sols falta a veure si al Ministeri d'Instrucció pública hi haurà prou estómac per a empassar-se aquest *pastel*. Per de prompte, la premsa esquerrana de Madrid ha format el quadro per a defensar aquesta iniciativa, i la premsa de dreta també per veure de què no es perpetri. Qui guanyarà?

És un afer que té molta més importància del que sembla. El sol fet de què ara es pugui plantejar, ja és una mala nota pels elements oficials que intervenen, i un gros perill per l'honor del Govern.

I ara una nova agradable per a fer boca: l'"Assemblea de Pares de Família", que acaba de celebrar-se a Madrid, ha congregat allí totes les d'Espanya, constituint-se una formidable "Confederació d'A. P. F.", que ha tingut la fortuna d'aixecar l'esperit catòlic nacional en un terreny fins fa poc abandonat quasi: l'ensenyament públic en ordre a l'educació catòlica de la joventut. L'Assemblea ha pres decisions que estimem transcendents per l'esdevenidor d'Espanya.

* * *

Tota la política exterior gira aquests dies sobre el conflicte franco-italià. El Duce, no content del formidable espetec de la plaça de Liorna, ha disparat una altra tremenda andanada contra la pau en la plaça dita de la Senyoria, de Florència, més famosa, encara que no tan gran, com la de Liorna. En altre temps aquests discurs ja no constituïria un *casus belli* perquè el de Liorna ja hauria provocat l'"estat de guerra" entre les dues nacions. Però Mussolini, demés, ha subratllat el seu discurs de Florència amb una revista militar parençósissima, amenaçadora. Europa no s'ha commogut per això perquè sap que a hores d'ara una guerra com aquesta no és materialment possible. Demés, Tardieu, el cap del Govern francès, respon molt assenyadament, fredament, a les virulentes escames del Duce. Deu pensar Tardieu que darrera seu no solament té els seus aliats, sinó tota l'opinió pacifista del món. Ara bé; hom no sap com podrà Mussolini deixar aquest insostenible diapason sense perill del seu prestigi. El paper de fer la por resulta sempre poc airós i molt ridícul.

Mentrestant Briand s'entreté en la constitució dels Estats Units d'Europa, posant en joc tots els mitjans diplomàtics més adequats al cas. Hoover, des de la Casa Blanca, se'n deu riure per sota el nas dels plans de Briand, com també del projecte dels Estats Units Hispano-Americans, que aquests dies propugna *La Epoca*, de Madrid, enfront del projecte de Briand.

Ara per ara, tot plegat... literatura.

J.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Noticiari

Espanya

A l'Institut Catòlic (Casal de D.ª Dorotea), té lloc una tanda de conferències catòlico-socials a tres quarts de vuit del vespre, organitzada per la secció de la Unió Espiritual d'Empleats i Tècnics. El dilluns, la conferència, sobre *La propietat*, va anar a càrrec d'En Josep M.ª Capdevila. La del dimarts, sobre *El treball*, del Dr. Llovera; la del dimecres, sobre *El salari*, d'En Josep M.ª Gich; la del dijous, sobre les *Relacions entre el capital i el treball*, d'En J. Civera i Sormani; la del divendres, sobre *La família*, pel Dr. J. Masdexert, i la del dissabte, sobre *L'Estalvi i les assegurances socials*, del Dr. Josep M.ª Boix.

—Ha estat nomenat per Sa Santetat el Papa Pius XI, felixment regnant, Comanador de l'Ordre de Sant Gregori el Gran, el nostre distingit amic senyor Ramon Albó i Martí.

La concessió és feta en Breu especial i altament laudatori per Sa Santetat.

No cal dir com ens alegrem que nostre distingit amic hagi estat objecte de tal distinció en premi als seus serveis a la causa catòlica i per tal motiu el felicitem coralment.

—Uns quants desanimats, puix un de sol no bastava per perpetrar aquesta barrabassada, han destruït les creus dites de terme a la veïna i cristiana ciutat de Manresa.

Aquests són els efectes pràctics de les propagandes esquerranes que estem sofrint fa temps.

Sabrà respondre dignament Manresa a aquesta infernal ofensa?

—Entre certs importants elements jurídics de Madrid, hi ha el projecte de crear a Barcelona un Institut de Dret Mercantil, prenent per base el llibre del Consolat de Mar, amb motiu de l'homenatge que es farà al P. Vitòria i a l'Escola Jurídica Espanyola.

—Els diaris locals, han anunciat l'establiment de una Perruqueria per a gossos en ple carrer de Fernando, amb un luxe parençós. És un senyal dels temps...

—A l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, es reuniren els representants de les Caixes Rurals dels Sindicats agrícoles per tal de tractar de la difícil situació que els han creat les darreres disposicions dictades pel Govern de la dictadura en els seus últims temps.

Hi assistiren els presidents o delegats de gairebé totes les Caixes Rurals de Catalunya, que s'acosten al centenar.

El senyor baró d'Esponellà va donar la benvinguda als representants de les Associacions d'Agricultura dedicades a fomentar l'estalvi i a practicar el

VEUS-AQUÍ
ELS
3 ELEMENTS
INDISPENSABLES PER A
LA BONA MARXA DE
TOTA OFICINA MODERNA

Astra
LA SUMADORA MÉS MODERNA, COMPLETA I RESISTENT. MODELS ESPECIALS PER A COMPTABILITAT

Brunsviga
LA ÚNICA CALCULADORA QUE LI EFECTUARÀ ELS CALCULS DE MANERA EXCLUSIVA I EXACTA.

Allsteel
L'ASSORTIT MÉS EXTENSEN MOBLES I PRESTATGERIES D'ACER PER A OFICINA (ARXIVADORS, FITXERS, CAIXES, TAULES, PRESTATGERIES, ETC)

V. GUILLAMET
Rda. Universitat, 31 BARCELONA
Av. Pi i Margall, 11 MADRID

crèdit, en forma que satisfà les aspiracions de tots els que s'acullen a aquestes institucions. Els va oferir el més decidit concurs de l'Institut per a defensar-se del perill de mort que els amenaça.

El president de la Federació Sindical Agrària de Girona, Sr. Jaume Rossich, després d'agrair l'actuació de l'Institut, no solament en el que es refereix als interessos dels agricultors, sinó també en el que es preocupa de defensar l'agricultura organitzada, féu un detingut estudi de les disposicions legals que afecten al funcionament dels Sindicats i especialment a les Caixes Rurals per ells constituïdes.

Afirmà que aquests no podran funcionar, finit aquest mes, si se'ls obliga a complir amb determinats requisits que va enumerar, i analitzà les greus conseqüències pràctiques que se'n derivaran si el Govern s'obstina a mantenir les absurdes disposicions del seu antecessor.

Estranger

— A França s'ha emprès una campanya contra l'exageració del soroll que torba el repòs dels habitants de les grans ciutats.

Fa poc, el Dr. Portier ha fet als seus col·legues de l'Acadèmia de Medicina francesa, una interessant comunicació sobre els *perjudicis* del soroll, que torba el son, provoca variacions en la pressió arterial i minva les qualitats del son. En els Estats Units s'han format lligues contra el soroll, que han obtingut grans resultats.

— El govern del Reich es proposa subvencionar esplèndidament l'agricultura, especialment la de les províncies de l'Est. Prengui nota i exemple el govern nostre.

— El govern belga ha subvencionat amb cent milions de francs la campanya contra la tisis. El mateix que aquí...

— El govern francès ha resolt desgravar els impostos fins a la suma de mil cinc cents milions de francs.

— A Cuba s'ha celebrat un interessant Congrés Nacional de Municipis, en el qual estigueren representats tots els Ajuntaments de la República, i s'aprovaren importants acords, entre altres, el de la contribució dels Municipis amb un 10 per cent dels seus pressupostos, a la construcció i reparació de cases escoles, així com al foment de l'agricultura; la desaparició dels rústics "bohíos", substituint-los per habitacions higièniques per als pagesos; recordar l'obligació que tenen les empreses agrícoles de construir cases habitables per als seus obrers; la creació d'un cos de policia sanitària rural; la construcció, per compte de l'Estat, de les cases dels pagesos, la creació de Cooperatives agrícoles, etc.

— Al Brasil s'assaja amb èxit la fabricació de pa de mendioca que és un producte més saborós i més barat que el blat.

— La censura de les pel·lícules del Cine, a Anglaterra, resulta cada dia més intel·ligent i severa. Vet aquí una cosa ben digna d'imitar-se a Espanya...

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 36
I Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

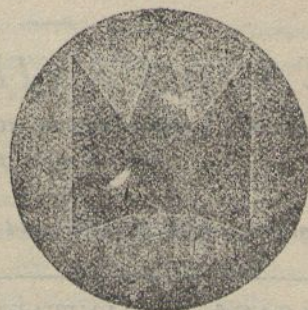
Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550

MAGATZEMS:

Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 89
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

MOBILIARIS D'ART

COMAS I SIN

EXPOSICIÓ:

Passeig de Gràcia, 65 - Tel. 72306 - Barcelona

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerc : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretes

COTS**SABÓ EL SANITARIO TENROJ** guareix i evita totes les malalties de la pell**MOBLES**

DE TOTS ESTILS

VIENA - AMERICANS

Làmpares - Decoració - Tapisseries
Objectes d'Art - Llits de metall**CASA CASTELLTORT**

Exposició i venda: PELAI, 40 i JOVELLANOS, 9

Telèfon núm. 15385

Tallers: SANT MIQUEL, 44 - BARCELONA

FARMACIA Dr. MASÓ ARUMI
DEL**DOCTOR NADAL**TAN SOLS MEDICAMENTS PURÍSSIMS
ESPECÍFICS DE TOTES PROCEDÈNCIES

Rambla Canaletes, 1 - Telèfon 12951

BARCELONA**SABÓ EL SANITARIO TENROJ** guareix i evita totes les malalties de la pell**Màquines d'escriure "TORPEDO"**

Oficina i Portable, indispensables per a escriure en català

Passeig de Gràcia, 42

Telèfon 15345

BARCELONA

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADOCATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA